

Vergaderjaar 2025–2026

26 991

Voedselveiligheid

35 334

Problematiek rondom stikstof en PFAS

Nr. 593

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 maart 2026

Met deze brief bied ik de Kamer, mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, twee producten van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) aan over PFAS in lokaal geproduceerd voedsel in Nederland. Het eerste is een rapport over de bron van PFAS in eieren van hobbykippen. Het tweede is een kennisnotitie met een overzicht van wat op dit moment bekend is over PFAS in lokaal geproduceerd voedsel, zoals producten uit moestuinen, zelf gevangen vis en zelf geraapte mosselen en oesters.

Bron van PFAS in eieren van hobbykippen

Vorig jaar heeft het RIVM de tussentijdse resultaten gepubliceerd van een onderzoek naar PFAS in eieren van hobbykippen.¹ Uit dit onderzoek bleek dat eieren van hobbykippen in heel Nederland veel PFAS kunnen bevatten. Het consumptieadvies van het Voedingscentrum is destijds om die reden aangescherpt naar: *«Wil je het risico op een te hoge inname van PFAS via voedsel zoveel mogelijk beperken, dan kun je ervoor kiezen om geen eieren van eigen kippen te eten. Eieren uit de supermarkt, van de markt of speciaalzaak zijn veilig: zij moeten voldoen aan Europese wetgeving en worden gecontroleerd. Je kunt ook je eieren laten testen bij een laboratorium om te weten hoeveel PFAS erin zit»*.²

Inmiddels is het gehele onderzoek naar PFAS in eieren van hobbykippen afgerond en is meer bekend over de bron waaruit PFAS in deze eieren komt. Op basis van eerdere onderzoeken³ was al het vermoeden ontstaan

¹ Risk assessment of PFAS through consumption of home-produced eggs in the Netherlands | RIVM

² Voedingscentrum duidt: kun je eieren van eigen kippen eten vanwege PFAS? | Voedingscentrum

³ Rapportage onderzoek PFAS in eieren en mogelijke bronnen

dat de grote hoeveelheid PFAS in regenwormen die door hobbykippen worden gegeten, een waarschijnlijke oorzaak is van de hoge gehalten PFAS in de eieren. Dat is nu bevestigd door het nieuwe onderzoek van het RIVM. Naast de regenwormen kunnen ook kleine bodemdieren die door de kippen worden gegeten een rol spelen, zoals spinnen, kevertjes en slakken. In andere mogelijke bronnen, zoals water en de bodembedekking, is ook PFAS gevonden, maar niet voldoende om de hoge gehalten PFAS in eieren van hobbykippen te verklaren. Het kabinet verwachtte dat met het vinden van de oorzaak van de verhoogde PFAS concentraties in de eieren, een advies gegeven zou kunnen worden aan de houders van hobbykippen over vermindering van de hoeveelheid PFAS in eieren. Dit blijkt helaas niet het geval. Uit het onderzoek blijkt verder dat de gehalten PFAS in de eieren variëren in de loop van het jaar. Het RIVM heeft hier geen sluitende verklaring voor kunnen vinden. Dat het gehalte PFAS in eieren varieert is een relevant gegeven voor de houders van hobbykippen en voor iedereen om te betrekken bij afwegingen over het eten van de eieren.

Om de resultaten van het onderzoek te kunnen delen met andere landen in de EU en European Food Safety Authority (EFSA), is het rapport in het Engels opgesteld. Het bevat wel een Nederlandse publiekssamenvatting.

PFAS in lokaal geproduceerd voedsel

Als onderdeel van het driejarige onderzoeksprogramma PFAS dat in opdracht van de Ministeries van IenW, LNV en VWS door het RIVM wordt uitgevoerd⁴, heeft het RIVM een overzichtsnotitie gepubliceerd over PFAS in lokaal geproduceerd voedsel. Het gaat in dit geval om voedsel dat niet gereguleerd wordt op basis van de Europese voedselveiligheidswetgeving en waar dus geen toezicht op wordt gehouden door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De kennisnotitie bevat geen nieuwe resultaten, maar geeft een totaalbeeld van wat op dit moment bekend is over PFAS in o.a. producten uit moestuinen, zelf gevangen vis, zelf geraapte mosselen en oesters, eieren van hobbykippen en zelf gesneden lamsoor. Omdat de aanwezigheid van een PFAS-bron de aanleiding is geweest voor deze onderzoeken, is in de meeste onderzoeken relatief veel PFAS aangetroffen in het onderzochte voedsel. Op basis van deze informatie zijn eerder gezondheidsadviezen gegeven over de consumptie van die producten, soms landelijke, maar meestal lokale of regionale.

Op basis van de nieuwe bevindingen van het RIVM-rapport blijft het consumptieadvies van het Voedingscentrum rondom het eten van eieren van hobbykippen ongewijzigd. Het consumptieadvies is: *«Wil je het risico op een te hoge inname van PFAS via voedsel zoveel mogelijk beperken, dan kun je ervoor kiezen om geen eieren van eigen kippen te eten. Eieren uit de supermarkt, van de markt of speciaalzaak zijn veilig: zij moeten voldoen aan Europese wetgeving en worden gecontroleerd. Je kunt ook je eieren laten testen bij een laboratorium om te weten hoeveel PFAS erin zit»*. Nieuw vastgesteld is dat de verhoogde PFAS-concentraties in deze eieren wordt veroorzaakt door regenwormen. Helaas is het nog niet mogelijk om kippenhouders een advies te geven hoe de PFAS vervolgens te verminderen. Wanneer hier meer over bekend is, zal daarover worden gecommuniceerd.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
S.Th.M. Hermans

⁴ PFAS-onderzoeksprogramma | RIVM